

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

Signorvm. Dvcenta Magistratvum Bonorvm Signa, Sev Notae Ac
Proprietates indice hoc designantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

SIGNORVM.

DVCENTA MAGISTRA-
TVVM BONORVM SIGNA, SEV
NOTAE AC PROPRIETATES
indice hoc designantur.

I. Centum signa partis prioris.

- 1 **A**busus tollere & bene constituta reno-
uare, nec non consuetudines saluta-
res inducere. fol. 1.
- 2 Adulatores à se & Rep. arcere. 6
- 3 Adulterij scelus prohibere & punire. 17
- 4 AEdificijs necessarijs vrbes exornare, & colla-
psa instaurare. 19
- 5 In AEdificijs exstruendū decorum obseruare &
luxum vitare 23
AEGros inuisere, vide de humanitate.
- 6 AErarium publicum conseruare, eog, parte vti 25
- 7 Affabilem & benignum esse. 28
- 8 Affectibus suis, inter imperandum alijs, maxime
dominari. 32
- 9 Agyrorum diligentes cultores honorare. 36
- 10 Amare Remp. seu subditos & vicissim à subditis
amari. v. triumph virt. c. de charitate. 49
- 11 Ab ambitione alienum esse. v. Signum 33, & 73.
fol. 55
- 12 Annone prouidere. v. sig. 50. fol. 78
- 13 Artium bonarum Professoribus stipendia curare.
80
- 14 Asidue sua cura commissis adesse. 84
- 15 Ab auaritia & munerum acceptione alienum
esse. v. Sig. 28 partis posterioris. 85
- * 4
- 16 AM-

INDEX

- 16 Auctoritatem colligere (non enim ea rapitur) ac
tueri, moderata familiaritate, gravitate mo-
rum, providentia, forma dignitate &c. 43
- 17 Bellum finitimis sine iustis causis non inferre.
100
- 18 Bello & armis ciues ab externis hostibus defen-
dere. 104
- 19 Accuratam & imperatorum & militum habere
delectum v. Signa 39 5. & 54 fol. 106
- 20 Hostem in patria satumunita & à viris fortibus
instructa expedire, at à patria non satum-
nita nec à viris peritia rei militaris instructa
longe eundem praenire. 124
- 21 Etiam pacis tempore ciues in re militari exer-
cere. 126
- 22 Filios in bello iusto pro patria occumbentium
publicis sumptibus alere. 131
- 23 Beneficentia benevolentiam subditorum sibi pa-
rare. 131
- 24 Bibliothecas in publicum usum instaurare, locu-
pletare atque adeo instituire, & earundem li-
bros diligenter euoluere. 140
- 25 Blasphemias dignas poenas irrogare. 143
- 26 Calumnias, conuitia & maledicentiam alio-
rum patienter ferre vide ira. 147
- 27 Castitatem & continentiam amare ac tueri.
154
- 28 Censores moribus civium praeficere, ne in victu
& vestitu modum excedant, neque cupiditatibus
atque pravis artibus indulgeant. v. Sign. 43. &
50. fol. 161 29 Cen-

SIGNORVM.

- 29 *Censuras Ecclesiasticas admodum reuereri, & ob separationem à diuinis officijs uehementer contristari.* 165
- 30 *Choreas & saltationes execrari.* 168
- 31 *In ciuium numerum non quosuis recipere, sed eos duntaxat qui Reip & ornamento & emolumento esse possunt, ut sunt Theologi, iureconsulti, medici, Philosophi, Oratores, historici, Poetae, milites, mercatores, opifices, agricolas.* 169
- 32 *Clementia omnibus subditis antecellere.* 181
- 33 *Cognoscere seipsum.* 207
- 34 *Concordia summopere studere & discordias sopire. confidentiam vanam vitare, v. Theatrum hist.* 212
- 35 *Conscientie puritati semper studere.* 226
- 36 *Consilij & moniti aliorum bonis libenter morem gerere, malis non parere.* 231
- 37 *In consilij liberis consultantium voces admittere & liberè sententiam sui animi depromere.* 231
- 38 *Consiliarijs vti atate, prudentia, industria, & rerum experientia insignibus.* 241
- 39 *In consulendo taciturnum esse, non festinum, &c.* 255
- 40 *Constantiam in omni re honesta gerenda consilioque capiendo seruare.* 261
Constantiam in fide seruare, v. Triumphū virt. & de apostasia poenit Theatrum vindicta diuina.

INDEX

- Contemplationis alii subinde ad superna euolare. v. Triumphum virt.*
- 41 *Contemplationi rerum Reip. vtilium interdum vacare.* 267
- 42 *Contumeliosè nihil in subditos dicere aut facere, imò omnem ab illis iniuriam propulsare.* 269
- 43 *Non solum conuiuia raro adire & instituerè sed etiam conuiuiorum & mensarum luxum coercere.* 270
44. *Crudelitatem ac tyrannidem execrari.* 274
- 45 *Delatorum verbis haud facile fidem adhibere.* 286
- 46 *Detractores non admittere.* 289
- 47 *Dei seu diuinum cultum promouere.* 290
- 48 *Deo felicem rerum successum acceptum referre.* 294
- 49 *Diffidere viribus humanis.* 295
- 50 *Disciplinam inter ciues obseruare, crebro iudicia forum & visitare, & aliorum de se iudicia explorare.* 300
- 51 *Accuratam seruare disciplinam militarem.* 303
- 52 *à doctrina egregie armatum esse, & doctos amare.* 307
- 53 *Doctos honorare, eorum consortium amare, eorundemq; consilio vti.* 321
- 54 *Ebrietatem & vitare & vetare.* 330
- 55 *Ecclesiam & sacra tueri* 344
- 56 *Ecclesia bona non inuolare, nec eius iura & immunitatem violare.* 351
- 57 *Ecclesiasticis personis & rebus, siue consensu Summi*

SIGNORVM.

- Summi Pontificis nullum imponere vectigal. 355
 58 Ecclesiasticis negotijs se non immiscere. 363
 59 Educationis liberorum accuratam habere rationem, 367
 60 Eleemosynas largas dare. 392
 61 Eloquentia plurimum valere. 397
 SS. Eucharistiam diuinis honoribus afficere. v.
 Theatrum vind. diu. & Triumphum virt.
 62 Exempla bonorum imitari & per virtutem subditis exemplum fieri. 405
 63 Experientia multarum rerum ornatum & armatum esse. 413
 64 Famam bonam venari ac tueri. 415
 65 Familias antiquas conseruare. 417
 66 In familiam suam optimos quosque admittere ministros eosq; in officio continere. 418
 67 Non permittere vt dies festi violentur. 426
 68 Non fidem solum Catholicam propugnare sed fidem etiam politicam in publicis & priuatis rebus datam seruare. ibid.
 69 Fœdera & societatem non temere cum quibusuis inire, nec temerè semel facta fœdera violare. 439
 70 Fortem esse. 445
 71 Fortuna ob instabilitatem eius nihil fidere, sed fragilitatis humane semper meminisse. 451
 72 Frugale seu temperantè esse circa alimēta. 459
 73 Gloriam inanem & laudem humanam non venari ex regimine. 464
 74 Gratum esse in Deum preceptores, & omnes beneficia.

INDEX

- benefactores. 469
- 75 Prudenter hereticos conuertere, & si fuerint
refractarij dignis ipsos pœnis mactare. 472
- 76 Historiographos bonos amare & diligenter le-
gere. 495
- Homicidas punire. v Theatrum hist.
- 77 Humanitatem erga subditos aliosq; exercere.
507
- 78 Ex humilitate honores & magistratus etiam
vltra delatos modestè acceptare, & parcissimè
delibare. 511
- 79 Titulos superbos respuere, & statuas spernere.
519
- 80 Ignobilitatem suam liberè confiteri. 520
- 81 Præclara sua facta soli DEO acceptare referre.
521
- 82 Nec infimos contemnere. ibid.
- 83 Aditum subditis non subtrahere. 522
- 84 Ieiunijs Deo seruire. 523
- 85 Ignominiam illatam contemnere. 525
- 86 Imagines sacras colere, ac debita religione vene-
rari. ibid.
- 87 Iniurias à subditis propulsare. 530
- 88 Inuidia flammam curare, nec propter inuidos
à benefaciendo cessare. 532
- 89 Iram ratione superare ac frenare. 533
- 90 Curare vt iudicia non interturbentur, sed
sine metu potentum libere exerçantur.
537

91 Inf-

SIGNORVM.

- 91 Insiurandum non violare. 539
 92 In corrupta iustitia esse v. Sig. 1. & de muneribus. 540
 93 Acceptionem personarum in iustitia administratione vitare & in iudicio vtramq; litigantium partem audire. 552
 94 Iuridicundo præesse, seu ius dicere, & iustitia forum omnibus aperire. 554
 95 Ad Labores non claudum, sed imperterritum esse. 563
 96 Se & res suas non temere laudare. 566
 97 Legationes & viris Dei committere, & perse recte obire. 568
 98 Leges Reip. vtilis condere. 570
 99 Rarissimè & non nisi grauis. de causis leges mutare. 573
 100 Legibus sese subijcere usq; parere. 576

Centum signa partis posterioris.

- 1 Liberalem esse in amicos & subditos. 583
 2 Liberalem esse in viros doctos. 591
 3 Liberalem esse in eos qui componunt & interpretantur vtilis Reip. libros. 593
 4 Lib. esse in viros pios. 598
 5 Lib. esse in Doctores & professores imo & discipulos linguarum, artium, Philosophia, medicina & iurisprudentia. 599
 6 Lib. esse in nobiles & ob inopiam illocabiles puellas. 601
 7. Li-

INDEX 13.

7 Liberum esse in bene meritos.	602
8 Lib. esse in Dei ministros. & cultum diuinum.	604
9 Libidinis occasiones fugere & abrogare.	608
10 Lingua non abuti, sed pauca & graua loqui.	622
11 A linguarum cognitione instructum esse.	624
12 Liliū foventium multitudine abrogare. &c.	627
13 Lusibus honestis animum relaxare.	631
14 Lustrare prouincias & vrbes suas; & subdito- rum mores cognoscere.	633
15 Magiam maleficam extirpare.	637
16 Magistratu communi certo tempore abire.	638
17 Magnanimum esse.	639
18 Mansuetum esse.	641
19 Meditari mortem, aliaque ad salutem pertinen- tia.	645
20 Mendacium detestari.	648
21 Militum rapaces manus coercere.	649
22 Misericordem esse.	ibid.
23 Missam libenter quotidie audire.	654
24 Modestiam in omni actione praesentare.	655
25 Monetam non temere mutare.	660
26 In morbis contagiosis salubritates prouidere, & agros libenter inuisere.	661
27 Moribus bonis & amabilibus ornatum esse.	662
28 Muneribus corrumpi non posse.	665
29 Odisse improbos.	673
30 Non odisse inimicos, aut à sententia sua dissi- dentes.	675
31 Officia ac munerapaua non contemnere.	676
32 Vno & eodem tempore nolle plures magistratus subi-	

SIGNORVM,

- subire. 679
- 33 Virum officio, non officium viro quarere. 681
- 34 Admodum orandi studio deditum esse. 686
- 35 Otium fugere. otiosos fugare. 700
- 36 Patientem esse, & patienter ferre aduersa. 707
- 37 Patienter ferre, si consilia sua non consequantur
felices successus, & se prouidentia Dei subijcere.
713
- 38 Patria priuilegia non tollere. 714
- 39 In patria gratiam magistratum suscipere. 715
- 40 Patria bona promouere, malaque auertere.
719
- 41 Pauperum curam gerere. 720
- 42 Pauperes non excludere à Magistratu. 725
- 43 Pacem conseruare, alijsque suadere. 730
- 44 Peccata, & anima maculas studiosè vitare.
736
- 45 Peregrinationibus prudentiam auxisse. 739
- 46 Peregrinos non temerè ciuitatis aut magistra-
tuum participes facere. 742
- 47 Pietatis in Deum seu religionis faces subditis
preferre. 748
- 48 Pium esse in B. Virginem, aliosque Sanctos. 762
- 49 Pium esse in Summum Pontificem. 763
- 50 Pium esse erga Episcopos & Sacerdotes. 769
- 51 Pœnas debitas irrogare malis. 790
- 52 Parua delicta castiganda seu malorum initijs
occurrendum est. 828
- 53 Pœnas prudenter irrogare & seueritatem cum
modo adhibere. 832
- 54 Qua

I N D E X

- 54 *Quaedam mala tolerare seu in ijs conuiuere.*
 842
 55 *In penis & supplicijs sumendis vitare celeritatem.* 843
 56 *Pœnitentiam agere veram ac seriam.* 851
 57 *Premia bene meritis conferre.* 858
 58 *Parfimomiam præcipere seu prodigalitatem & luxum castigare.* 865
 59 *Prudentiam seu rerũ agendarum notitiam à Deo petere.* 869
 60 *Prudenter populum alloqui.* 876
 61 *Prudenter stulta populi postulatã reijcere.* 876
 62 *Prudentia oculus fortitudo manus est Magistratum.* 877
 63 *Prudenter considerare diuersa hominum ingenia.* 878
 64 *Prudenter alios reprehendere.* 881
 65 *Publica commoda anteponeere priuatis.* 883
 66 *Recreationes duntaxat honestas subditis permittere.* 885
 67 *Recreationem Ecclesie procurare seu potius promouere.* 886
 68 *Religionem Catholicam strenuè propugnare.*
 887
 69 *Nullam aliam tolerare quam Cathol. Romanam.* 889
 70 *Amare Religiosos & illis fauere.* 891
 71 *Nullò modo parentibus exheredationem liberorum Religionem ingredientium permittere.*
 894

SIGNORVM.

- 72 Sanctorum reliquias colere. 917
 73 Sacerdotes Dei honorare & causis Clericorum
 se non immiscere. 920
 74 Sacrilegia grauisimis punire. 921
 75 Scholas publicas instituere collapsas instaurare
 & defendere. 925
 76 Scholis praeceptores proficere optimos. 931
 77 Seditiones politicas tollere. 933
 78 Sepulchrorum nimios sumptus vitare. 936
 79 Sepultura Mortuorum curam habere. 939
 80 Silentium tum in consilium vocaturum non
 violare. 939
 81 In Simoniacos grauisimas pœnas cōstituere. 947
 82 Sobrium esse. 94
 83 Spectacula vana prohibere. 953
 84 Studea literarū etiā dum corpus curatur, atq;
 adeo in publicis negotijs non intermittere. 954
 85 Stultis non delectari. 956
 86 Non superbire ob elegantiam corporis, nec ob e-
 ruditionem. ibidem.
 87 Seditiones politicas tollere. 933
 88 Temperantem esse circa venerem vt est in cibo
 & potu temperantiam seruare.
 89 Tempa magnificè & religiosè extruere.
 90 Temporis exactissimam habere rationem.
 91 Tributa, Telonia, accisa, vectigalia, exactio-
 nes, opera, & seruitia, citra publicā necessita-
 tem, vel grauiora, quā populus ferre possit,
 non imponere. Si alia via non potest prouideri
 necessitatibus Reip. exigenda Tributa.

**
—

92 Cu-

INDEX

- 92 Curam habere vt subditi bene viuant 901
 93 Veritatis amplissimam lucem amare, ac propugnare. 903
 94 Vestium luxum cohibere vt retineatur fidelissima vetustas.
 95 Dormientibus vigilare, & vigilantiam suis excitare.
 96 A vindicta cupiditatis abhorrere.
 97 Virgines maximis honoribus prosequi.
 98 De virtute maximè sollicitum esse, & prudenter alios ad virtutem inflammare.
 99 Voluptates abominari.
 100 Vsuram radicitus euelli.

Vtinam Speculi huius lectio consopitos insignium Virorum animos ad imitanda Maiorum praeclara opera & vestigia incitet, & Deus det, vt sterilitas nostrorum temporum in Sara risum & fecunditatem commutetur.

INDEX